

FELSŐ-ZEMPLÉN

TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

<p>SZERKESZTŐSÉG: Hova a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő: Török-utca 220 szám.</p>	<p>Kéziratok nem adatnak vissza. Bérmentetlen levelek nem fogadtnak el. — Nyilt-tér soronként 20 kr. — Hirdetések jutányosan számíttatnak.</p>	<p>ELŐFIZETÉSI DIJ: Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt. Negyed évre 1 frt. Egyes szám ára 10 kr.</p>	<p>KIADÓHIVATAL: Hova az előfizetések, hirdetési és nyilttéri díjak küldendők: Landesman B. könyvnyomdája.</p>
--	--	---	--

Államosítások.

Tagadhatatlan tény immár az, hogy a kormányzati ágak legjobb kézzel vannak az állam kezében s bármily és bármennyire alaposnak látszó érv és aggodalom is hozasék fel az államkormányzat hatalmának gyarapítása s egy kézbe való koncentrációja ellen, elegendő mindenkor ellenbizonyíték gyanánt csak az autonomikus vármegyék avult közigazgatási rendszerére mutatnunk, hogy ferde kinövésének minden vonalon érezhető káros hatása szomorú bizonyosságot szolgáltatson az ósdi rendszer tarthatatlansága mellett. Dicséretére legyen mondva az államkormányzatnak, megoldandó feladatai közt előkelő helyet is jelölt a közügyek államosításának, de sajnálattal kell konstataálnunk, hogy az azok keretébe tartozó kérdéseket nem a fontosságuk vagy sürgős-ségük szerint megérdemelt sorrendben vették tárgyalás alá s szerzedtek azok megoldásának igényt törvény alakjában, — hanem egyszerűen minden rendszer s a közérdekeknek alapos megfontolása nélkül előkapták azt, a melyet éppen valamely önző érdek ki-elégítése vagy az ez által teremtett helyzet megkívánt.

Legelőször belekezdtek a közigazgatás államosításába, melynek terjedelmes törvényjavaslata tudvalevőleg összezsugorodott két rövid paragrafusra. A kormányzat államosítási törekvése a legszebb sikert még az egyházipolitikai törvényekben érte el, me-

lyeknek, különösen az anyakönyvvezetés üdvös hatásaival nem is lehetne, de nem is szándékunk leszámolni e cikkünk keretében. A rendőrség államosítása pedig már évek óta alkalmas anyagát képezi a tervezeteknek.

Előmunkálataiban még a legelőrehaladottabb stádiumot a közegészségügyek államosításánál találjuk, de itt is eleve reá kell mutatnunk ama sajnos körülményre, hogy a nagy fontosságú kérdés megoldása, részleteiben nem az óhajtott sorrendben történik. Mert a napokban vettük a hírt, hogy a földművelésügyi miniszteriumban erősen folynak a tárgyalások az állategészségügy államosításának mielőbbi keresztül-vitele érdekében s tekintve e tárgyalások előrehaladt állapotát, nem jóslatszerűleg, de bizonyossággal is mondható, hogy a közegészségügyek ezen ágának államosítása már közel áll a megvalósításhoz.

Azonban arról hallgat a híradás, hogy az ember-egészségügy államosítására vonatkozó törekvések legalább mily alakban nyertek eddig kifejezést s egyáltalán közelit-e a megvalósulás felé.

Hogy miféle magasabb kormányzati érdek kívánja meg azt, hogy előbb gondoskodjanak a lovak egészségéről, mint a szegény emberekéről, — erre jobb, ha nem is adunk feleletet.

Az állategészségügy államosítása csak a vagyonos néposztály érdekeit mozdítja

elő, mert a szegényebb nép legnagyobb kontingensének nincsenek ménesei, gulyái vagy egyéb házibarmai, sőt saját nyomora mellett nem képes kitarítani egy házörzöt ebet sem.

Ezen érvek felhozásával azonban egy pillanattal se akarjuk tagadni az állategészségügy államosításának elodázhatatlan szükségességét, mert ennek közgazdasági előnyei egyelőre talán kiszámíthatatlanok is, — de egyáltalában nem tudjuk belátni azt, hogy a kormányzati intéző körök miért nem tekintik fontosabb, halaszthatatlanabb nemzetgazdasági érdekek az ember-egészségügy államosításának közeli megvalósulását.

Avagy az intéző köröknek kevés meg az a numerus, mely a belligyminiszternek hivatalos jelentésében tudatja, hogy a mult év halandósági eseteiben százharmadharom-ezernegyszázhatvan két lélek orvosi gyógykezelés nélkül halt el? Ezek között pedig 64.724 hétéven aluli gyermek volt, kiket legnagyobb részben az a körülmény ragadott ki az élők sorából, hogy a szülők nagy szegénysége lehetetlenné tette az orvosi segély és a gyógyszerek igénybevételét. Pedig ha az ember-egészségügy államosítva volna, ezen szerencsétlen gyermekek közül évenként ezek és ezek volnának megmenthetők, kik felnöve, szorgalmas, munkás polgárokká, egész életükön keresztül busás kamatokkal szolgáltatnák vissza azt a kevés jótéteményt, a melyben az állami gondos-

TÁRCA.

N...hez.

Haragszol édes, rám, mivel
A szívetem kitértam!
Pedig ezért nehezeltél
Tetőled én nem vártam.

Igaz: manapság jobb, ha a
Lelkünk elzárt: oly mostoha
Az ember sorsa! és míg él:
Hisz, — nem hisz: hiúan remél!

Ah, hol a béke és nyugalom
Enyhítő szent varázsa?
Kebledből régen távozték,
Nincs ottan maradása.

Indulatok vad harcra dúl
Helyettük s mondhatatlanul
Bánt égő, gyöttrő szenvedély...
S a balga lény hisz és remél!!

Nos, üt az órád nekem is, —
Ugy vágyok már utána!

Fogadj üledbe csöndesen

Szép, mennyei Nirvána!

Oh, hogyha már nem érezünk,

Ha por és hamuvá leszünk,

Ha szívünk nem hisz, nem remél:

Lelkünk kiunktól menten él.

Ottványi Gáspár.

Terike titka.

Arva és néma volt; szüleit egy tűzvész rabolta el; — az alig négy éves kicsi Terike a mint a körülötte lobogó lángokat látta, iszonyuan megremült: megérmült.

Ez azonban épen nem gátolta fejlődését, tizenhat éves korában mint harmatos gyümölcs, étvágyat költött. Holló sötét szemekkel, a willói szűz arcz, bíbor ajkain öntudatlan kaczer mosoly ült, parányi lábaira illettek volna Musset márkinő csepp cipőit, kigyó hajlékony, telt termete gyönyörű vonalakban árulta el rugékonyságát; és e gyermekes játszi teremtés kifejezésteljes arczán sokszor oly bájos indulatosság cikázott, midőn szándékát a mimelésből és a fecsegő szemekből

megérteni nem tudták, hogy e remek, hullámos, indulatos teremtés még az ördögöt is kihozta volna sodrából, kinek pedig, mint tudjuk, egyéb dolga sincs, mint a jó Isten angyalokait rosra csábítgatni.

Gyámja zárdába adta és szegény kis néma leánynak egyéb szórakozása sem volt, mint atyja régi társa, egy vén bankár látogatása. Marcel ur igen szerette a kicsi árvát és naponta nyalánkságokkal és csesbecesékekkel halmozta el; a leány is kedvelte idős barátját és türelmetlenül várta látogatását.

Egy napon zokogva jelent meg a látogató teremben, dult vonásokkal, rendetlen öltönyben.

— Istenem, mi bajod, drágám? — kérde a jó öreg aggódva.

De a fájdalom annyira elfogta a leánykát, hogy egy mozdulatra is alig volt képes, valami levelet nyújtott oda.

A levelet maga írta volt előbb, ebben elbeszélte, hogy kegyetlen gyámja meglátogatta és ez a szörnyű ember arra akarja kényszeríteni, hogy a zárdában maradjon és vegye fel a fát, ez a

kódnak szükségkép is részesíteni kellene a gyámoltalanokat.

Szeretjük hinni, hogy a közegészségügy mélyreható horderejét meg fogja szívlelni a nagy feladatok megoldására készülő új törvényhozás, mely hitünk szerint be fogja látni mihamarább, hogy mégis magasabb dolog gondoskodni a szegény, elhagyatott nép egészségi állapotairól, életéről, mint az — állapotokról.

Az iskola és difteritisz.

Alig van édes hazánkban város, község, melyben a ronesoló toroklob, a gyermekvilág e réme, fel ne lépett volna. A magyar nemzet jövőd nagyságának reménye, a családi boldogság édenét képező ifjú honpolgárok soraiból kérelhetlenül és feltartózatlanul százával és ezrével szedi áldozatait. Az ifjú nemzedék nap nap után fogy, a nemzet védeje csökken, a családok fölé a bánat gyász-fellege borul. A temető sírhalmai szaporodnak, sok igen sok szerény fejfa van ékelve a frissen hányt sír rögei közé, mely alatt az édes anyák boldogsága, atyák lelki édené, büszkesége, családok megtört reménye, a ronesoló toroklob áldozata pihen. Az orvosi tudomány minden lehetőt megtesz, figyelmé mindenre kiterjed, mi a járvány dülését megakadályozhatná, terjedését csökkenthetné, egyedül az iskola, a gyermekek otthona az, mely talán kevésbé van méltatva, mely pedig a tanulók sürü érintkezése folytán a fertőzés színhelye lehet.

Azt hiszem, szolgálatot teszek a közönségnek, kartársaimnak, ha közlöm e becses lap hasábjain azokat a szabályokat, melyeket én követek, melyek a közegészség elengedhetetlen követelményei.

Ott, hol ezen járvány fellépett, a szellőztetés, tisztaság és fertőtlenítés mellett, figyelmünk és gondoskodásunk fő tárgyát az ivóvíz képezze. Tekintve, hogy az ivóvíz számtalan helyen majdnem élvezhetetlen, az egészségre káros befolyású, sok iskola van azon kényszerhelyzetben, hogy saját kútját mellőzve, távolságról szerzi be növendékei számára a jó ivóvizet. Minthogy a járvány mivel sem terjeszthető jobban, mint a közös ivóedények használata által, nagy lelkiismeretességgel ügyeljünk, hogy a kut vize fertőzött legyen, a növendékek a tisztán tartott közös ivóedényekből ne oltásuk szomjukat, hanem minden tanuló táskájában poharat tartson s az előadás megkezdése előtt, valamint az órai szünetek közt, az iskolaszoba vagy a nagyobb növendékek minden tanuló poharába kellő mennyiségű vizet önthetnek. Lehet, hogy

kartársaim ezt kivihetetlennek fogják tartani, pedig higgyék el, hogy a szülők saját jól felfogott érdekeikből kifolyólag nem ellenkeznek; sőt a tanított készségesen támogatják s a gyermekek is örizzkednek tanuló társuk poharának használatától.

Ezen eljárás a tanítás idejét sem rövidíti, a mennyiben szünetekre esik, az előadás órájának pontos betartása helyett pedig $\frac{1}{4}$ órával hamarabb lépjünk iskolánkba, növendékeink egészsége megköveteli tőlünk ezen áldozatot. Az én iskolában a gyermekek ezen eljárást annyira megszokták, hogy a tanulók vízszükséglete 10 perc alatt ki van elégítve.

Lehet-e az iskolára metszőbb guny, méltóbb elítélés, mint az iskolaporától szennyezett ivóedény, melyből néhány törtött nádesz, vagy egy megkínzott csutora meredez? Jobb esetben egy kanta, mellé helyezett bádógból készült fálliteressel, mely kézzel-kézre, ajkáról-ajkára jár, melyről tulzás nélkül elmondható, hogy „rozsa marja nem ragyog.” Ily rendtartás mellett, tisztelet a kivételeknek, az iskolák lehetnek a járvány terjesztői, a bacillusok dusán tenyésztő melegágyai.

Rövid soraim folyamán én is a legfontosabb esetekre akarom még becses figyelmüket felhívni. Kutassuk lankadatlan szorgalommal, van-e iskolánkban olyan gyermek, kinek hozzátartozói közül valaki e ragályos bajba szenved, ha igen, távolítsuk el őt késelem nélkül. Azon esetben, ha a gyermekek családtagjai közül a járvány valakit elragadt, a fertőzött háztól járó növendékeket ültessük külön padba, hogy a többiekkel testi melegükkel ne érintkezzenek, mert lehet, hogy a fertőzésnek ellenálló gyermekek nem bírnak fogékonysággal a járvány iránt, míg ellenben a ruhájukon behuzott ragály csirainak, ugynevezett bacillusainak a fogékony gyermekek szervezetébe juttatása által sokakat a ragály, vagy halál torkába vihetnek. Sok esetben megtörtént, hogy az ily ragályozott háztól járó tanulók egészségesek maradtak, míg ellenben a mellettük ülő egészséges családok gyermekei inficiáltak s rövid idő alatt kiszendvedtek.

A ragályos bajból kiépült gyermekek is egészen külön padba ültetendők, hogy a többiekkel ne érintkezzenek, mert bár a felgyógyultak körülményei nem oly súlyosak, a betegség szelidéből befolyású, mégis könnyen a ragály továbbívói lehetnek.

Ezek azon szabályok, melyek a közegészségügyi törvények pontos betartásán felül minden iskolában szigorúan szem előtt tartandók.

Ezeket a tanítóktól, lelkiismeretük nyugalma — az ifjú nemzedék élete és a hazáé követel.

C—r.

hely lévén a legbiztosabb menedéke a szegény leánykának.

— Ezzel a remek alakkal, ezekkel a gyújtó szemekkel, melyektől minden szív lobot vet! — kiáltott föl a vén bankár, ki szerette alkalmazni az első eszésszerűsége sima, udvarias szövegeit! — ez valóságos vétek lenne, én ellentálok!

Terike szemében felszállt a remény sugara.

Marcel ur egy ideig gondolkodott.

— Ügyelj reám, kicsikém, — szólt — és ne ijedj meg. Belegyezel-e, hogy elvegyelek? Gazdag vagyok, szeretlek, mintha édes leányom lennél és nem is kívánok atyádnál egyéb lenni. Hetvenöt év nyomja a vállamat, nem élek örökké, megígéred, hogy becsületes asszony leszel és ha meghaltam, férjhez mehetsz hajlamod szerint. Tizenhat éves vagy, még egy sem sürgős; nos, tetszik ajánlatom? Hogy ne tetszett volna, odaburult agg barátjának nyakába és két hét múlva összeadták őket a zárda kápolnájában.

Terikére boldog korszak virradt. Az a gyermek, ki még a zárda falainál egyebet nem látott, ki eddig csak karton-ruhákat viselt, fényes palotát lakott, legszebb lovakkal birt Párisban és ugy

ruházkodott, mint a tündérregék hercegnői: uszott a boldogságban a kicsike Terike és imáda az ő „örögét” ki így boldogította.

Ő pedig napról-napra melegebb en ragaszkodott a kis elhagyotthoz, bizonyos atyai büszkeséggel élvezte neje sikereit. De előtt a percz, midőn a szegény néma asszonyka minden fény és gazdagság daczára észrevette, hogy sajnálják; a nők nem irigyelték, nem féltékenykedtek, csak részvételt voltak testi hibája iránt! Terike boldogsága megszakadt, érezte, mily keserű dolog, mindenitt csak részvétet és sajnálatot kelteni.

És a seb, mely szívet ronesolta, mindinkább tágult!

Marcel ur valamennyi doktort végig járta, valamennyi ez esetben tehetetlennek nyilvánította a tudományt. Végre egy német orvoshoz utasították, ki állítólag bámulatos gyógyításokat eszközöl a siketnémák intézetében.

Másnap Terike a nagyhirű specialistához fordult tanácsért.

— Kisasszony — szólt ez, miután igen lelkiismeretesen megvizsgálta, — kigyógyítása igen

Vegyes hírek.

— **Emelik a husárakat.** Mészárosaink már egy gondolkoznak, hogy elég volt a nagykeblűségeiből és kezdik emelni a husárakat. Emelik akkor, amikor a szarvasmarha ára lejjebb-lejjebb megy. — Igaznak bizonyult azon állításunk, mely szerint a mészárosok csak akkor redukálják a husárakat, ha a régen hangoztatott huszövetkezést eszméjét valaki teleleveníti. Most — úgy gondolkoznak a mészárosok — a szövetkezetről nem beszél senki, tehát méltányos, ha *egyelőre* négy krajczárral felemelik a husárakat.

— **A tanfelügyelő figyelmébe.** Sztropkói levelezőnkől vesszük a következő sorokat: „A sztropkói állami iskola egy oly nyomorult viskóban van elhelyezve, a hol a szegény gyerekek dideregve hallgatják végig az előadásokat. A pad tapasztatlan, mert mint mondják, pár évvel ezelőtt azért szedték le a padláról a tapasztást, mert az épület nem bírta meg azt és így annak terhe alatt már összeomlott volna. — Ebből minden bővebb körülírás nélkül is megítélhető, hogy milyen is hát a sztropkói iskola. A meglehetősen nagy termet fűtik ugyan egy ódon kályhával. de az áldásos meleget csak azok a gyerekek élvezik, a kik a kályha mellett ülnek, míg a többiek akár meg is fagyhatnak. — Már évek hosszú sora óta megérik városunkban a helyet, a hova az új iskolát felépíteni tervezik, de hát mert nincs senki, a ki e mizériák megszüntetésére céljából ez ellen síkra szállana (Hát a tanfelügyelő mire való. Szerk.) hát marad minden úgy, a hogy van. Pedig a dolog, mely immár tartaatlatlan, megérdemelné, hogy a szegény iskolás gyerekek egészségi ügyével komolyan foglalkozzanak azok, a kik erre legilletékesebbek.”

— **Áthelyezés.** A nagymihályi m. kir. posta- és táviradhatóság főnökét: *Rosznáky* Gyulát a kereskedelemügyi miniszter a sátoralja-ujhelyi posta- és táviradhatósághoz *főnöki minőségben* áthelyezte. Nevezett távozásával városunk társadalma egy igen rokonszenves taggal fogy meg. — Megjegyezzük, hogy a helybeli postahivatalhoz még nincs *Rosznáky* utódál senki kinevezve.

— **S.-A.-Ujhely város virilisei** az 1897-iki évre, a fősztorgabiró által következőleg állapították meg: Hrg. Windisshgrätz Lajos, gróf Wallis Gyuláné, Lengyel Pál, Dr. Reichard Salamon, Dókus József, Schön Sándor, Dr. Nyomárkay Ödön, Róth Bernáth, Bánócy Kálmán, Haas Lipót, Juhász Jenő, Szentgyörgyi Vilmos, Magzsár Imréné, Dr. Haas Bernát, Dr. Schön Vilmos, Bernát Elemér örök. Magyar Állam vasut, Hornyai Ferenczéné, Zimmer Henrik, özv. Bessenyei Gáborné. Póttagok:

Es midőn Marcel ur örömben felujjongott, ehhez fordult:

— Igen uram, adja férjhez mielőbb a leányát, és az esküvő utáni napon a kisasszony beszélni fog!

A bankár — ki elfeledé nejtét az orvosnak bemutatni, — nagyon elsápadt; érezte magát Terike sötét, szemrehányó, kétségbeeséssel tele tekintetét.

Es a rosszul rendezett házastársak e perczől kezdve igen szerencsétleneknek érezték magukat, ők, kik ily gyöngéd vonalozással viseltettek egymás iránt. „Csak egy percznyi szerelem” — gondola magában Terike — és nem lennének többé néma; egy árva percz tűnő mámore és megboszulhatnám magamat mindazokon, kik most sértő részvétükkel a porig lealáznak.

A bankár lelkén is emésztő bú rágódott, végig bántotta az a gondolat, hogy oly annyira szeretett gyermeke nyomorúságától szabadulni akarva, talán halálát óhajtja; keserű bánat marta. Terike boldogságának ő volt az egyedüli akadály. Végre is a sok töprengés, lelkifurdalás agylázat szült és az aggastyán irgalom nélkül el volt ítélve.

Ambrózy Nándor, Dókus Ernő, Haas Fülöp, Csaszlószi János, Kellner Ede.

— **Leégett busarakatár.** Legénye Mihályiban a *Wirtschaftler* Pál gálszécsi lakos terménykereskedő tulajdonát képezett nagy magtár kigyuladt és leégett egészen. Elhamvadt az az 1800 m. m. buza is, ami a magtárban volt.

— **Az utak fedanyagát** úgy látszik vármegyénkben vagy legalább is a nagymihályi járásban nem egy megállapított rendszer szerint szókták elterített, hanem eszközik azt úgy és akkor, a mint épen eszükbe jut az erre hivatott egyéneknek. Tudomásunk szerint a fedanyagot november hó elején kell elteríteni, de hogy miért történik ez nálunk decemberben, azt valóban nem tudjuk. Sőt az is megtörtént, hogy a legutóbbi nagy havazás után az állami utakon a fedanyagot a nagy hó tetejére terítették és így bekövetkezett az, hogy se kocsi, se pedig szánut nem volt, a mi igen nagy akadályul szolgált a közlekedésre.

— **Gyilkos apa.** Szabó Ferencz Sárospatakon afeletti elkeseredésében, hogy a felesége is gyakrabban néz a kancsó fenekére mint kellene, gyermekeitől óhajtott elsőbbsen is megszabadulni. E tervét a hó 2-án szándékozott végrehajtani. Azonban a vér láttára, tettétől megrémült, vérengző munkáját abbahagyta, így csak egy másfél éves gyermeke lett bűnének áldozata. A gyilkos apát a csendőrség vette gondjaiba s bekisérték az újhelyi börtönbe, hol elméskedhet iszonyu bűne fejéért.

— **Egy kis statisztika.** Magyarországon a kereső népesség száma 7.388.000; ezek közül iparos 931.000, őstermelő 4.535.000, napszámos 1.259.000, ismeretlen foglalkozású 9500, kereskedő 187.200, bányász 49.600, járadékosok 131.000, katoná (ténylegesen) 116.600, értelmiség utáni keresők száma 131.000, kik közül alkalmazásban van 37.000 egyén.

— **Esküvő.** A napokban tartotta esküvőjét *Hovozdivics István* gazdasági Sztakesinban *Viravecz József, ottani. gör. kath. lelkész* leányával Margittal.

— **Szinészet Sztropkón.** Mint minden évben, úgy most is felkeresték Sztropkót Thalia papjai, hogy hirdessék a zord vidék idegen ajku közönségének édes magyar hazánk anyanyelvön azon eszméket, melyekért minden jó hazafinak lelkesednie kell. — *Bárdi Dékay István* ütött tanyát szintársulatával a sivár pátrián és igyekszik kedélyessé tenni a hosszú téli estéket a színpártoló közönségnek. Csakhogy nemes törekvése nem igen talál méltánylásra, mert a közönség megmagyarázhatatlan okból nem pártolja kellő mérvben a törekvő szintársulatot, a mi elég sajnós.

— **A Tiszába ugrott.** A tokaji új vashídrol egy idegen, ültözetéről ítélve az uri osztályhoz tar-

Három hóval később, egy szép őszi estén, nyitva voltak az ablakok, a beteg lassanként kialudt, keze felesége hullámos dus haján pihent, ez ágya előtt térdelt. A fecskék rövid nyugtalan csipogással röpdöstek és a sárguló gyepen, mint a tarka foltok, most virítottak az utolsó őszi rózsák.

Nem hallatszott egyéb, csak a szegény néma zokogása és néha-néha Marczel ur fáradt lélegzése, perczről-perczre fogott.

— Közönműn páratlan ragaszkodásod és hűségedet, Teréz, — suttogott és nagy nehezen fel-emelkedett — légy áldva; az aggyastán alkonyát, mely oly sötét és mogorva másnak, te megaranyoztad, paradicsomban életem le utolsó napjaimat, áldott légy érte! Boesásd meg a bánatot, mit öntudatlanul okoztam, egy jel, egy mozdulat és boldogban halok meg, e magasztos perczben könyörülj rajtam, ne engedj így távoznom.

Erre a kicsi Terike felállt és pirulva férjére borult:

„Menj békével barátom — szóló lágyan, belizelgően, rezgő hangon — nincs mit megbo-

tozó nő a Tiszába ugrott. A szerencsétlent néhányszor fölvetette a víz s azután összecaptak fölötte a hullámok. Az ismeretlen nő Rakamaz felől jövet, az őcska hídon haladt keresztül és visszafelé menve, az új hidra tért. Mikor a közepén volt, hirtelen elhatározással a hullámok közzé vetette magát. Hulláját keresték, de nem találták. Hogy ki volt az ösmeretlen öngyilkos, nem tudják.

— **Szuszer-tallérok ezüstből.** Nem régen buesztattuk el a vörös rész 4 krajezárosokat, hogy jobban mondva suszter-tallérokat s örültünk, hogy megszabadított Wekerle a zsebrontó sulyos ércdaraboktól. A kormány a megrekedt valuta-reform ügyét most szeretné kiemelni abból a kátyúból, a melybe süllyedt s a reformok közzé fölvetve az öt forintos bankjegyek eltörlését és a suszter-tallérok koronának felújítását. A közönség „kényelmére” öt koronás ezüst pénzeket fog veretni. Így csak elérjük a régi patriarchális időköt, mikor pár száz forintot zsákba kellett az utazásnál emelni.

— **Kinevezés.** A sátorlajaujhelyi kir. pénzügyvizsgálóság *Szűcs Sándor* homonnai kir. adóhivatali gyakornokjelöltet a varannói kir. adóhivatalhoz díjas adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

— **Gyászjelentések.** Nagyványi Fekete Kálmán és neje Carrara Otília s leányuk Etelka, Fekete István és neje Régen Erzsébet s fíjuk Elemér, Fekete Amália s férje boronkai Boronkai Béla s gyermekeik Boronkai Izabella, Rózi s Zsigmond mint gyermekei, veje és unokái, maguk és nagyszámú rokonai nevében is szomorodott szívvel jelentik öv. nagyványi Fekete Istvánának született tahvári Tahy Friderikának hosszas szenvedés után végelgyengülés következtében életének 84 éves korában 1896. évi december hó 2-án reggeli 5 órakor Nagy-Mihályban történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei folyó évi december hó 4-én, délután 3 órakor fognak a protestáns ág. ev. hitv. egyház szertartása szerint Boronkai Béla házából a nagymihályi városi köztemetőben örök nyugalomra tétetni. Nagy-Mihály, 1896. december hó 2-án. Béke lengjen porai fölött!

— Gyuraskó Józsefnek szül. Miskovics Lujza, Bujdos Istvánné szül. Miskovics Mária mint gyermekei, Gyuraskó József és Bujdos István mint vejei, Gyuraskó Béla és Jenő, Bujdos Mariska és Sándor mint unokái s számos rokonság nevében is szomorodott szívvel jelentik a felejthetetlen anyá, anyós, illetve nagyanyjuknak *Miskovics Pálné* született Nemes Lujza asszonynak folyó hó 6-án déli 1/2-12 órakor, életének 64-ik évében hosszas betegség és a halotti szentségek átjártos felvétele után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei folyó hó 8-án délután 3 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartásai szerint a nagymihályi sírkertben örök nyugalomra tétetni. Nagy-Mihály, 1896. december hó 6-án. Az örök világosság fényeskedjék neki!

— **A nagymihályi vásár.** Miután a ragadós száj- és körmőfájás nagyobb részben megszűnt, a folyó hó 14-iki országos vásár megtartását a vármegye alispánja megegyezte oly formán, hogy csakis lovak és szarvasmarhák hajthatók fel azon községekbe, a melyekben ezen járvány kevésbé vagy egyáltalán nem uralgott, vagy pedig már teljesen megszűnt és az annak idején elrendelt zárlat szabályszerűen feloldott. — Tekintettel arra, hogy a sertésvész még mindig terjed, sertések felhajtsa nem engedték meg.

— **Gyilkos fu.** A különben csendes Petrócz községet kedd óta egy fu által elkövetett gyilkosság tartja izgatottságban. A fonóban vígan folyt a mulatás és e közben *Porvornyik Mihály* 13 éves fu egy késsel, tanuk jelenlétében, oldalba szurta *Rovnyák János* 14 éves fiút. Az elvetemült fu markolatig nyomta czimborája oldalába a kést és rajta életveszélyes sebet ejtett. A vizsgálat a helybeli kir. járásbírósig által azonnal megindította. A fu életben maradásához nincs semmi remény.

— **Vadásztársaság.** *Mauks Elemér* járásbíró kezdeményezése folytán megalakult a sztropkói vadásztársaság, melynek egy helyben, mint a vidéken már is szép számmal vannak tagjai.

— **Lopás.** Hosztovicsán *Grünberger Bernát* házából f. hó 1-én viradóra ismeretlen tettesek 50 fnt készpénzt és nagyobb mennyiségű élelmiszert, mintegy 200 fnt értékben elloptak.

— **Tűz.** Sztakesin községben f. hó 4-én délután 3 órakor tűz keletkezett ismeretlen okból s rövid idő alatt három épületet pusztított el. Csak a kedvező irányban fújt szélnek köszönhető, hogy az egész falu el nem hamvadt.

Színház.

Azt hittük, hogy a directió talán megfeledezett ígéreteiről s helyén találtak öt azokra emlékeztetni; de úgy látszik, nem tudja azokat beváltani. Egyebet feltételezni merészség volna — az ő részéről. Csak a vezetőségben kell a hibát keresnünk, mert a személyzet igyekszik s tesz, a mit tehet. S aztán minő lumbag a jutalomjátékokkal. Szinte hihetetlen, hogy ezek valódi jutalomjátékok legyenek, egyrészt azért, mert akkor kezdődtek, mikor a közönség még meg sem ismerhette a jutalmazandókat, másrészt, mert több izlést tételezünk fel a jutalmazandók részéről a darabok megválogatása tekintetében. De lássuk a lefolyt hét szórványosan előadott darabjait:

Csütörtökön, decz. 3-án, Herceg Ferencz „*Három testőr*”-je ment telt ház előtt. A hét fénypontja; jó darab, kellő betanulás, acceptábilis összjáték. *Bessenyei*, leszámítva túlzásait, nagyon jó Pollaesek volt s méltó partnere *Havasí* (Rátky); *Török Cornél* (Lizi) elemében érezte magát szerepében; nem tudjuk felfogni, hogy miért erőltetik öt temperamentumának meg nem felelő szerepeket. A többiek is sikerrel segítettek elő az egyöntetű előadást.

Szombaton, decz. 5-én, Jókai „*Keresd a szíved*”-je ment jól látogatott ház előtt. Honneur au malheur. A darabról magáról hallgatunk. A szereplők hiába buzgózkodtak, semmit sem tudtak a darabból kihozni. *Török Cornél* (Alice) nem volt eléggé rossz, hogy jó legyen. *Bessenyei* (Palvics) a neki meg nem felelő szerepben feszesen mozgott. *Ligeti József* (Liedenwall Edith) nagyon kedves volt, de nagyon ideges is. *Kovács* (Mausmann) szorgalma elismerést érdemel, de szerepét félreértette. Mausmann egy burschikóz diák, s ő drámai alakot akart belőle faragni. A jutalmazandónak (*Havasí*) epizodszerpe volt.

Vasárnap, decz. 6-án, „*Blitzweisz Kóbi*” ment zsufolt ház előtt. Igazán túlvásárnapi előadás. A darab képzelenségek conglomeratuma, rosszul összetakolva. Képtelen helyzetek, képtelen alakokkal. S ezt a férezművet adja be Hevesi ur az ő „nagy-rabesült” közönségének, bérletben. Hát ez nem járja, különösen akkor nem, mikor újabb és újabb adozatokkal vár ettől a valóban példátlanul türelmes közönségtől.

Az előadásról is nehéz volna sértegetés nélkül bírálatot írni. Jók voltak a mosóleányok. Jól is énekeltek volna, ha a kíséret scandalozus nem lett volna. *Ligeti József* annivaló bicyclista volt, szépen előadott „*Santa Lucia*” dalát, a közönség meg is újrázta.

Kedden, decz. 8-án, „*Egy katona története*” ment *Török Cornél* jutalomjátékául. Fájjaljuk, de ki kell jelenünk, a darab már nem korszerű. A szereplők jobb ügyhöz méltó igyekezettel játsztak. *Hevesi* (Renő) nagyon jó, *Bessenyei* (Samborán) kitünő volt. *Török Cornél* erősen köhögött. *Ligeti József* egyszerűen kedves, *Balláné Teréz* stilszerű apátnő volt.

Ma *Csütörtökön*, december 10-én, Sudermann *Hermann* „*Pillangó csatája*” kerül színpadra. Erről legközelebb.

Várjuk az első operettet. Egyébként béke velünk.

* * *

Pénteken, f. hó 11-én, *Hegeyi Mari*, a budapesti nemzeti színház bájos művésznője első vendégfellépéssel „*A kaméliás hülyg*”, szombaton „*A lovodi árva*” és vasárnap bucsufellépéssel „*A Czigány*” kerül színpadra. — Különösen felhívjuk a közönség figyelmét a jelzett, jól megválasztott darabokra.

Palamedes.

CSARNOK.

Az orvos orvosa.

Elbeszélés.

Írta: Városy Gyula.

VIII.

A doktor hallgatag nézte és hallgatta végig a történetet, s midőn már Mayer mindeme házi rendelkezéseken túl volt, megállott előtte.

— Van-e kedved utazni?
— Nagyon. Tíz-hét krajczár ára bajuszpedrőt adtam el ma, azon épen ki lehet utazni Párisba. Ha spórolok még marad is belőle.

— Nem Párisba, nem is a te költségeden, hanem Indiába az én pénzemem.

— Indiába?! — huzódott hosszúra a patikus ábrázata. — Talán Dorozsmára akartad mondani? Igen igen, Dorozsmára! Látd, ott nagyon jól lehet fürödni, számodra kitűnő ott a víz és levegő, nekem pedig fájtos a buczka. Leheverednék ott a fűre és sakkozgatnánk. Vasárnap tánc és zene is szokott lenni. Ugy-e bár Dorozsmára invitálsz?

— Nem, nem! Indiába, Kalkutta környékére, a kolera posványokhoz. Ott kell még személyes tanulmányokat tennem, s ezek végeztével „Kolera” művem befejezéséhez fog közölni.

— No, ha mi kísértünk azokhoz a piócás tavakhoz, fogadok, hogy nem kerülünk haza egy tagban. Ha nem üt belénk a kolera, föltranszirozunk és megsűtnék a vad emberek. Ha ezek irtalmazni találnának, egy esomé okulárás kigyó kóstolna a vastag husunkba. Nem imánk több hetvennyolc-asat s a kalkuttaiak valamelyik szelid tigris hátán úgy szállíthatnának bennünket haza spirítuszban; te az egyik oldalod figyelnél, én a másikon, Péter pedig hálya kommandírozna a jószágot.

Gergely elmosolyodott.

— Te mindig a régi vagy!
— Bolond, ugy-e?
— Nem, hanem nem akard az embert megérteni.

— Mondd hát, mit akarsz? Minek neked az az India? Miféle fekete rokonod vagy pajtásod kerülközt odakint?

Elmondom, hallgass meg. Marseilleben és Toulonban dühög a kolera.

— Már hetek óta írják a lapok. Kár, hogy nincs ott egy fiók patikám.

— A vész terjed; nem tudják elejét állani. Valami ötven orvost agyonverték már...

— Es gyógyszerest hányat?
— Mert nem tudják a bajt orvosolni.

— Erős leves és vesepescenye! Hozzá jó bor és költözzék ki a miázis vidékről, biztosítom, hogy nem vesz el a kolerában.

— Es tudod-e, miért nem tudják orvosolni a betegséget?
— Mert a tudománybőség hiányának túltengésében vegetálnak.

— A betegség kuforrására nézve eltérök a vélemények, s a ki nem ismeri a kór okát, az gyökeresen nem gyógyíthatja meg a bajt sem. Az egyik horgos bacillusokról beszél, melyeknek eredetéről és tovább fejlődéséről mi bizonyosat sem tud mondani, a másik repülő gombákról regél, miket a levegőből szívunk magunkba, hogy ezek től penészedik meg a vér és következik be a halál. Mindkét tábor Indiában a kolera ingoványoknál tett tanulmányaira hivatkozik.

— Szép.

— En a kolerát, miként te is tudod, esalhatatlanul gyógyítom; a sárgás folyadék titka ma is megvan. Mielőtt azonban a nagy világ előtt számot adnék működésemről s a csalhatatlan gyógyító módot az emberiség közhasználatára becsátánam, Azsia szívében személyesen akarok meggyőződni a baktériumok természetéről, azok munkásságáról és az emberi testre való hatásokról. Ezekután az orvosi világkongresszuson eddigi tanulmányaimról fölolvastat tartok, melynek végeztével bejáróm az öt földrészt, gyógyítva mindenütt, hol kolera és láz dühög.

— Um, hm!

— En tehát azt gondoltam, hogy te elkísérsz engem vándorutamra; te sok nyelvet beszélsz, élelmes és jószívű ember vagy. Péterrel egyetemben te fogod az anyagiaknak gondjait viselni, térazám fölött rendelkezél, beszerzed a szükségesekeket, én pedig addig nyugodtan experimentálok. Mit szólasz hozzá?

— Semmit.

— Tehát jössz?

— Megyek.

— Csókolj meg, kedves barátom!
— Gyere na!
A két barát megcsókolta egymást. Ittak áldomáshoharat is, mikoron Gergely ez egyszer fenékgi kiirtó a magát.

— Most majd én beszélek, — vette föl a szót Sanyi, — Lássuk a föltételeket! Ki lesz addig a patikámban?

— A logényed.
— Mire haza jövök, boltomban irmagul sem marad semmiféle néven nevezendő szív, avagy gyomorerosító.

— Megfizetem; — megfizetem a havi pénzét is. Két hónapig ugys odaleszünk.

— Hát a szodlagvár? Ki jár üzleti dologban?
— Vezeti és jár Irén. Ugys értelmes, ügyes asszony, — te mondatd.

— Az utra kell vagy 2000 pengő frt.
— Van.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

G Á L V I L M O S.

Kiadó-tulajdonos:

L A N D E S M A N B.

Nyilt-tér.

(Ezen rovat alatt közlöttekört nem vállal felelősséget a szerk.)

Tekintetes Szerkesztő ur!

Beees lapjának két heti számában az újdonságok között „Ellenzéki volt” címmel egy olyan közlemény is jelent meg, mely szerény nevemmel szoros kapcsolatban állott és azért meg nem állhatom, hogy abból kifolyólag el ne mondjak egyet-mást az imént megejtett közési képviselők választásáról. — Tehát azt híresztelik fölém, hogy ellenzéki vagyok és azért ki kellett engem buktatni a képviselők közül. Hát ha már nyilvánosan is tárgyaljak pártállásomat, ki merem mondani, hogy csak bizonyos tekintetekben voltam ellenzéki. Három és fél évig részt vettem a város képviselőtestületi gyűlésein és igaz, hogy miután érdeklődtem a város ügyei iránt és ha nem voltam némely dologról kellően informálva, felvilágosítást kértem vagy nézetem kifejtésével hozzájárultam a tárgyalásokhoz. Hogy sokan talán zokon vettek felszólalásaimat, azt én észrevettem magam is, meg aztán oldalt is megtudtam, mert hát Nagy-Mihályban ez így megy. En pedig úgy gondolva, hogy majd csak megszokjuk egymást, hivatásomnál fogva eszedektem máskor is. E közben alkalmam volt megismerkedni a részben hiába helyet foglaló városi képviselőkkel. — A most megejtett választásokon több társammal kimaradtunk, a mi különösen nekem hasznomra fog válni, de minden önhízelkedés és dicsekedés nélkül mondhatom, hogy a város állandó és tekintélyes lakosai közül többen kifejezték a választás fölötti sajnálkozásukat. A választásnál ellenzéki voltam, mert 30 nagy-mihályi polgár kívánta ezt és vezetésem mellett új párt szervezkedett iparos és gazdákból. De a harcot nem mi, hanem a másik párt kezdte, melynek az volt a főjelszava, hogy Kolozsvárt minden áron ki kell szoritani, a mi ugyan sikerült, de az eredménynel még ők maguk sincsenek megelégedve. Azt mondták, hogy én bínt követtem el a hivatalos liszta ellen, akkor minek a választás? Es hogy én olyan pártköz csatlakoztam, a melynek tagjai nem voltak méltók arra, hogy helyet foglaljanak a város zöld asztalánál. Ez mind csak rozskaratu kifogás, mert pártom emberei sokkal méltóbbak, mint azok, kik silány többséggel meg lettek választva. A mi jelszavunk és törekvésünk az volt és lesz, hogy független polgárok legyenek a város képviselői. A kik nemesak látszólag, de tényleg is szívükön viselik a város érdekeit. Meg lettek választva olyanok, kik közül az egyik készült elmenni városunkból, a másik nem tud itt megélni, a harmadik áthelyeztetni magát, a negyediket áthelyezik, az ötödik nem törődik semmivel stb. stb. De hát meg kellett őket választani részben tiszteletből, a másikat barátságból, a harmadikat mert jól tud hallgatni, a negyediket, hogy több legyen vele, az ötödiket nem lehet kihagyni. Es így szegény városunk ügyeinek intézésétől el vannak torlaszolva azok, a kik úgy saját, mint mások érdekében önzetlenül dolgozhatnának egy jobb helyzet megteremtésén.

A város érdekében különben sok mondani valóm van a múltból a jövőre is, de ezeket egyelőre fentartom magamnak.

Kolozsváry Ödön.

Nyomatott Landesman B. könyvnyomdájában.

245. szám.

vgh. 1896.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX.t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. ker. és váltó törvényszék 1896. évi 87180. v. számú végzése következtében Dr. Keltner Mihály ügyvéd által képviselt Leblang Nánán budapesti lakos javára, Landesman Bernát sztrajnyáni lakos ellen, 600 frt s jár. erejéig 1896. évi szeptember hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 659 forintra becsült két szobában különféle butor, ágy, ruha, felruemű és Grunó János mocsári lakosnál letiltott 300 frt megítélt követelésből álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a szobránczi kir. jbróság 3006 p. 1896. sz. végzése folytán 600 frt tőkekövetelés, ennek 1896. évi július hó 15. napjától járó 6% kamatai és addig összesen 60 frt 43 krban bíróság már megállapított költségek erejéig sztrajnyában alperes lakásán leendő eszközésére 1896. évi december hó 16. napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Szobránczon, 1896. évi decz. hó 3. napján.

Rugats Lajos,
kir. bírósági végrehajtó.

266. sz.

1896. végr.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Szobránczi kir. bíróság 1896. évi 3272 plg. számú végzése következtében Winkler Sina szobránczi lakos javára Mada György és Máté Jánosnál szül. Kolozsár Anna ellen 104 frt s jár. erejéig 1896. évi november hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 843 forintra becsült ágyemű, szena, építelva, burgonya, Idorsb Jenek János, Csigás Jánosnál Kral János lefoglalt 700 frt követelésből álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a szobránczi kir. jbróság 3358 p. 1896. sz. végzése folytán 104 frt tőkekövetelés, ennek 1896. évi augusztus hó 18-ik napjától járó 8% kamatai és addig összesen 23 frt 48 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Szobráncz-Komoróczon alperesek lakásán leendő eszközésére 1896. évi december hó 17. napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Szobráncz 1896. évi decz. hó 5. napján.

Rugats Lajos,
kir. bírósági végrehajtó.

Barnai Andor

a „K o s”-hoz címzett szállodája

Sztáray gróf kastélya átellenében

Nagy-Mihályon.

Ajánlja kitűnő minőségű valódi hamisítatlan, az 1893. évi XXXIII. törvényezikk értelmében kezelt

asztali és csemegeborait

utcai kimérésben mérsékelt árban.

Kitűnő minőségű asztali bor	1 liter	42.
" " " " " "	"	54.
" " " " " "	"	60.
Feszt-féle Vinnai gyöngy	"	1.00.
Hegyaljai szamorodni	"	1.20.
" " " " " "	"	1.50.
889-iki " " " " " "	gyógybor	200.

Az orvos urak b. figyelmébe!

Tokaji asszú gyógybor	1 liter	3.00.
legf. " " " " " "	"	4.00.
" " " " " "	"	5.00.
Ménesi veres asszú	"	2.50.
Kitűnő ó szilviorium	"	1.10.
Szirmói régi	"	1.50.

A borok árai nagyobb mennyiség vételnél egyez ségileg olcsóbbak.

Van szerenésém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy üzletemben állandóan friss csapolású kőbányai ser, villás reggeli és friss kassai virstli kapható.

Ebéd, vacsora, hideg és meleg étel-ek a nap minden szakában étlap szerintí rendes árak mellett kaphatók.

Az utazó közönség szives figyelmébe ajánlom újonnan renovált vendégszobáimat.

— Tágas istitök és kocsiszinek. —